

RETRATS DEL NATURAL
ALICIA OROZCO MAROTO
ACTRIU

(102)

PERE VIRGILI

Ser actriu per ser lliure

TONI VALL
BARCELONA

“**T**inc 66 anys i no em trec ni un mes. No com altres!”, m’ho diu l’Alicia, sorneguera i vitalista, mentre xerrem en un dels seus bars favorits de Sant Antoni. Ha vingut amb el Bonico, el seu gos, amb qui parla amb una familiaritat sensacional. Al cap de pocs instants de conversa ja menciona la Marieta, la seva filla, actriu com ella, puntal insubstituïble d’una vida entregada de principi a fi a una professió extraordinària: interpretar altres vides. Quan la Marieta va guanyar el Goya a la millor actriu revelació per *Barrio*, a l’Alicia li deien carinyosament la Niña Goya, per com n’estava d’orgullosíssima. Aquella nit, abans de la cerimònia, Santiago Segura la va parar i li va dir que l’havia votada i que el premi havia de ser per a ella. Va ser un bon auguri i encara se li percep l’emoció quan se’n recorda. Escoltar-la només durant una estona –una coca-cola, una canya i unes olives– és entendre que els gens es transmeten, que la filla va ser actriu perquè la mare ho era. Així de senzill. D’això tracta la naturalitat, em sembla. Aquí rauen respostes a preguntes eternes: per què

som com som? Doncs perquè sí, perquè no hi altra manera de ser. Per què, si no? De fet, tot és força fàcil d’explicar: la primera vegada que la Marieta va fer cinema encara no havia tret el cap a aquest món. Era a la panxa de l’Alicia quan va protagonitzar una pel·lícula ben estranya. La història és bonica. Pot esperar unes quantes línies més.

Entre somriures m’explica que va ser una “nena prodigi”, un concepte que moltes vegades no acaba escaient gaire bé als afortunats quan es fan grans i l’estrella se’ls apaga. Per sort, l’Alicia és una excepció. Només tenia 6 anys quan la van portar a una audició per a una pel·lícula de títol críptic i força estrambòtic: *Los abanderados de la providencia*. “Niña, ¿de dónde vienen los negritos?”, va ser la pregunta més rellevant que li van fer a l’audició. “De África”, va respondre amb diligència. El paper va ser seu: una nena coixa i desvalguda que el que més desitjava en aquest món era anar a l’escola. El que més recorda de l’experiència és que al plató del costat hi estava rodant un altre nen prodigi, un dels més destacats de l’època, Joselito, després caigut en l’oblit i la mai desitjable semàntica dels anomenats *joguets trencats*. Ella no tenia dubtes: no volia quedar-se estancada amb aquell estereotip infantil, volia ser actriu, allò li agradava i no se sentia ni explotada ni de-

Orgullosa
Reivindica la seva carrera i la seva edat sense cap pudor ni penediment

Herència
Va ser una nena prodigi i és lògic que la seva filla també sigui actriu

subicada. I així va ser. I aviat van arribar el teatre i el doblatge, també la publicitat. Cada diumenge després de la funció de tarda un cotxe la venia a buscar al teatre Calderón, se l’enduïa als estudis de Televisió Espanyola a Miramar i allà feia publicitat de sabons ien directe! Altres temps, esclar, altres temps que s’endevinen llunyans.

Dos anys a Londres

Amb la majoria d’edat estrenada decideix passar dos anys a Londres. Allà aprèn anglès, despatxa en una botiga de roba, fa de telefonista a Covent Garden i aconsegueix una substitució de ballarina a *Hair*. Viure la vida intensament és el que més li interessa i de retorn a Barcelona estudia a l’Institut del Teatre i treballa a la companyia de Carlos Luceña i Dora Santacreu, un matrimoni d’emprenedors teatrals que cal reivindicar com mereixen.

Tants anys a la professió i tant trajecte recorregut li permeten conèixer noms mítics. De nena, al muntatge *La torre i el galliner* actua al costat de Joan Capri, amb qui coincidiria de nou, molts anys després, a la recordada sèrie *Doctor Caparrós*. Recorda el seu caràcter perpetuament depressiu, la seva famosa por escènica i l’exagerada garreperia tantes vegades ja glossada. Un altre personatge important és l’hiperactiu productor i director

Ignasi F. Iquino, una figura fonamental de la indústria cinematogràfica a Catalunya al llarg de quatre dècades. A les seves ordres roda *Los violadores del amanecer* (1978), un estranyíssim, delirant, metafòric i també bastant incomprendible relat sobre la violència i la deshumanització. És aquest el film en què l’Alicia intervé embarrassada de bastants mesos de la seva filla Marieta, apareix nua i en escenes sexuals compromeses. Un paper de gran valentia i instint subversiu que aixeca certa polèmica: “Tenia les idees molt clares! Volia fer-ho i ho vaig fer!”

Després van arribar altres títols destacats com *L’orgia* (1978), *Salut i força al canut* (1979) i *Companys procés a Catalunya* (1979). Combina el cinema amb el teatre i la televisió: els dramàtics i els Estudio 1 de TVE. Treballs dels quals pot estar molt contenta i d’altres menys memorables però dels quals no renega ni es penedeix. I una etapa recent amb títols com *Pau i el seu germà* (2001) i *El truco del manco* (2008), sèries (*La Sagrada Família*), monòlegs (*Salir de un coma*) i teatre còmic (*Sofocos*). No té cap intenció de jubilar-se, vol continuar treballant en un ofici que ella defineix amb una determinació preciosa: “Ser actriu m’ha permès ser lliure”. Juntament amb la Marieta, aquest privilegi és el millor dels seus tresors. —